Αἱ ἐφημερίδες τῆς «Βραδυνῆς»

Η ΠΕΜΠΤΗ ΛΑΪΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

I

Δυστυχῶς ἔφτιασα ἀργὰ καὶ ἔτσι ἔχασα τὸ χαριτωμένο εμουσικὸ ἀστεῖο» τοῦ Μότσαρτ.

Ἡ λύπη μου γι' αὐτὸ δὲν ἐβάσταξε πολὺ γιατί δὲν ἄργησα νὰ δῶ τὸν κύριον Μητρόπουλο νὰ παρατάσεται, ὅπως συνήθως, μὲ μίαν ιεραστίαν ὀρχήσειραν, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ συνοδεύσῃ τὸ κοντσέρτο γιὰ πιάνο εἰς λὰ μεῖζον τοῦ ἰδίου συνθέτου, τὸ ὁποῖον ἐχόταν δεύτερο στὸ πρόγραμμα.

Μὰ ἀλήθεια θὰ διαρκέσῃ πολὺ αὐτὸ τὸ ἄτοπο;

Πότε ἐπὶ τέλους πρόκειται νὰ κανονισθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς περιωρισμένης ὀρχήστρας γιὰ τὰ ἔργα τοῦ Μότσαρτ, ἡ πρωτεύουσα ἀπαίτησις γιὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ στύλ του;

II

Ἀκόμα περισσότερον ὅταν ἡ ὀρχήστρα προτίθεται νὰ συνοδεύσῃ ἕνα πιανίστα ποὺ εἶς τὸν ρόλον του ὡς σολίστ ἐκτελεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δύο μοναχὰ φωνές, ποὺ ἡ διαύγειά τους χάνεται ἂν δὲν ληφθῇ ἡ πιὸ λεπτὴ ἡ πιὸ προσεκτικὴ φροντίδα γι' αὐτήν.

Τὸ ἐντελῶς δυσανάλογο ἀκουστικὸ βάρος τῆς ὀρχήστρας φέρνει τότε τὸν σολίστ σὲ μιὰ θέσιν ἐξαιρετικὰ δυσάρεστη: Ἢ πρέπει νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασι νὰ μὴ γίνῃ ἔστω καὶ ὁπωσδήποτε ἀκουστὸς ἀπὸ τὸ κοινὸ ἢ ἀναγκάζεται νὰ ἐπιχειρήσῃ μὲ τὴ βοήθεια μιᾶς ἐντελῶς ἀφύσικης προσπάθειας νὰ ἐκβιάσῃ μιὰ ὑπεροχὴ ἀπέναντι τῆς ὀρχήστρας δοκιμάζοντας νὰ διαλύσῃ τὴν πυκνὴν ὁμίχλη ποσχηματίζουν γύρω του οἱ ἦχοι της.

Συνήθως ἀποκλείνει πρὸς τὸ δεύτερο καὶ τότε θυσιάζεται ἀκριβῶς ἡ χαρακτηριστικὴ ἐκείνη γοητεία τῆς φυσικότητος, ποὺ ἔχει ἡ ἐντιξιὸν τοῦ Μότσαρτ, ἡ ὁποία πρέπει νὰ μᾶς δείνῃ τὴν ἐνύπνωσι πῶς μᾶς δίνεται ἁπλᾶ καὶ χωρὶς κανένα κόπο.

III

Εἶνε κάπως ἀνιαρὸ νὰ μιλᾶμε αἰωνίως γιὰ τὰ ἴδια πράγματα, ἐνῶ πρέπει νὰ ἐννοοῦνται μόνα τους.

Θὰ μοῦ πῆτε τὸ κάτω κάτω ὅλα αὐτὰ εἶνε ζητήματα γούστου καὶ φυσικὰ ὁ καθένας πάει σύμφωνα μὲ τὸ δικό του.

Πάντως θὰ ἦταν πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ μᾶς διεφώτιζεν ὁ κ. Μητρόπουλος παραδείγματος χάριν πῶς αἰτιολογεῖ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν ὀπτὸ (ἀριθ. 8!) κοντραμπασίου!

Ἀποκαλυπτόμεθα πρὸ τῆς διακοσμητικῆς ἐντυπώσεως ποὺ χαρίζουν.

Ἀκουστικῶς ὅμως αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα εἶνε αὐτόχρημα ιερατῶδης!

IV

Ἔτσι ὁ Μότσαρτ αὐτὸς ἦταν μιὰ ἀπόλαυσις συζητήσιμη.

Θὰ ἦταν βέβαια δυνατὸν μὲ κάποια μεθοδικό, μειρημένο, ἁπαλὸ παίξιμο τῆς ὀρχήστρας νὰ ρετουσαριστοῦν μερικὲς σκληρότητες τῶν τόνου.

Ὅμως ὁ κύριος Μητρόπουλος αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ δείξῃ ἐπιφυλάξεις καὶ συνηγορητικότητα παρὰ κάθε τόσο μὲ ἀνυπόφορα «Τσῦτι» ἐσκέπαζε τὸ πιάνο, τὸ ὁποῖον προσπαθοῦσε νὰ ὑπεραοπίσῃ ἡ κυρία Σκόκκου ποῦ ἔξε τέλεσε τὸ μέρος της μὲ μηχανισμὸ ἄψυχο ἂν καὶ κάπως αἰσθηματικὰ καὶ τετριμμένα οἰὸν τόνο.

V

Τὸ σκέρτσο τοῦ Πέτυρεκ εἰς σὶ ἔλασσον (1919) ὑπὸ ἔποψιν στὺλ ἔχει τὴ σφραγῖδα τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐγεννήθηκε.

Ἕνας ἦχος γεμᾶτος, μὲ ὅλα τὰ χρώματα τοῦ τέλους τοῦ ρωμαντισμοῦ, ποὺ προξενοῦν σχεδὸν οκοτοδίνη.

Κάτι ἴσως πάρα πολὺ φορτωμένο, πάρα πολὺ γεμᾶτο, ὑπερβολικὰ χορταστικὸ γιὰ τὰ αὐτιά μας ποὺ ἔχουν συνηθίσει τώρα σὲ κάποια λιτότητα.

Ἡ ἁρμονίες του προσταθοῦν νὰ ἁρπάξουν κάτι πιὸ ἀπομακρυσμένο κινοῦνται ὅμως διαρκῶς στὰ ὅρια τῆς ιονιαλιτὲ, πρᾶγμα ποὺ ἀσφαλῶς ἱκανοποίησε κάθε φιλήσυχο πολίτη.

Τὸ σύνολον εἶνε μιὰ ἐπιτυχημένη «Σπουδὴ» γιὰ ὀρχήστρα χωρὶς τίποτα τὸ ἀνεκτίμητο προσόν: Ἀκούεται καλά, εἶνε εὔκολο! Λύτὸ κολακεύει τὸ αὐτὶ τοῦ καλοῦ ἀστοῦ καὶ ἀποκαθιστᾶ τὸν Πέτυρεκ στὴν ὑπόληψι τοῦ κοινοῦ δίνοντάς του τὴν ἀπόδειξι πῶς ἐσπούδασε τὴ τέχνη του. Ἔτσι τώρα ἂς ἐλπίσωμε πῶς καθησύχασαν ὅλοι ὁρίστικά.

VI

Τὸ ἴδιο καὶ τὸ Ποτπουρὶ ἀπὸ κρητικὰ μοτίβα τοῦ κυρίου Γ. Σκλάβου πολ- τεχνικὰ φυγκεκλλημένο καὶ ὡς ἐργασία πολὺ καθαρό, πολὺ εὔηχο.

Μόνον ποὺ ἔδωσαν κάποια μονοτονία μερίκες ὑπερβολικὰ συχνὲς ἐπαναλήψεις ὡρισμένων σημείων καὶ αὐτὸ ἔβλαψε τὴν ἔκφρασι.

Γενικὰ θὰ ἦταν ἴσως προτιμώτερο νὰ ἐπέμενε κάπως περισσότερο στὴν ἐξέλιξι καὶ νὰ περιωρίζετο κάπως ἡ πληθώρα τοῦ θεματικοῦ ὑλικοῦ.

VII

Ἀνάμεσα σ' ὅλην αὐτὴν τὴν νέαν παραγωγὴν ἦταν ἀναφισβόλως τὸ σπουδαιότερο κομμάτι, τὸ κοντσερτίνο τοῦ Χόνεγκερ.

Ἕνα ἀστεῖο, μιὰ εὐφυολογία ποὺ ταλαντεύεται ἀκατάπαυστα, χωρὶς νὰ παρουσιάζῃ σημεῖα ἀφύσικα καὶ βεβιασμένα, ἀνάμεσα στὸν κλασσικισμὸ καὶ στὸ Τζὰζ σὰν τὸ βαρίδι τοῦ ἐκκρεμοῦς.

Αὐτὸ ὅλο εἶνε σὰν ἕνας δρόμος ποὺ καταλήγει σὲ μιὰ ὡραία λικνιστικὴ καντιλένα ποὺ ἀναλαμβάνει τὸ σόλο πιάνο.

Τρία μικρὰ γεμᾶτα εὐφυολογίες μέρη, ποὺ παρ' ὅλες τὶς μεταξὺ τους ἀντιθέσεις συνενώνονται σὲ μιὰ ἀπολύτως συγκεντρωμένη φράσι.

VIII

Τὸ πρόγραμμα ἐτελείωνε μὲ μιὰ πολὺ ἐπιτυχημένη ἀπόδοσι τῆς εὐγενικῆς συμφωνίας τοῦ Φράγκ.

Ἂν μερικὰ μέρη τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἦσαν κατώτερα τῶν προσδοκιῶν μας, ἀξίζει νὰ εὐχαριστήσωμεν γιὰ ὅ,τι νέο μᾶς προσεφέρθη μ' αὐτό.

Ἂς ἐλπίζωμε πῶς δὲν θὰ μείνωμε μόνο μ' αὐτά!

ALEX THURNEYSSEN